

Rambergveien 9
3115 Tønsberg

Tlf.: 33 41 25 00
Faks: 33 31 06 60

postmottak@dsb.no
www.dsb.no

Direktoratet for
samfunnssikkerhet
og beredskap

HR - 2166
ISBN 978-82-7768-217-4

Juni 2009

Design: Making Waves / Foto: Kai Myhre

MÅL OG STRATEGIER

2009
2012

ET TRYGT OG ROBUST
SAMFUNN – DER ALLE
TAR ANSVAR

Direktoratet for
samfunnssikkerhet
og beredskap

ET TRYGT OG ROBUST SAMFUNN – DER ALLE TAR ANSVAR

MÅL OG STRATEGIER 2009–2012

Direktoratet for
samfunnssikkerhet
og beredskap

ET TRYGT OG ROBUST SAMFUNN – DER ALLE TAR ANSVAR

Jon A. Lea
Direktør

UTFORDRINGER I ET KOMPLEKST SAMFUNN

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap skal ha et helhetsperspektiv på sikkerhetsutfordringene i et komplekst samfunn i rask endringstakt, og samtidig ivareta lovregulerte myndighetsoppgaver på spesifikke fagområder. Arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap forutsetter oversikt over relevante utviklingstrekk og inngående kjennskap til andre forhold som påvirker sårbarhets-, risiko- og trusselbildet. Nedenfor følger en kort gjennomgang av viktige utviklingstrekk.

KLIMA, NATUR OG ENERGI

Globale klimaendringer vil ha stor innvirkning på vår sårbarhet, for eksempel for veier, vannforsyning, energiforsyning og for utsatte bosettingsområder. Norge har et meget høyt forbruk av elektrisitet. Det gjør samfunnet sårbart ved svikt i el-forsyningen. Forbruket av brannfarlig gass i industrien, transportsektoren og til boligformål er økende.

INFORMASJONS- OG TEKNOLOGIUTVIKLING

En velfungerende informasjonsteknologi er en nøkkelfaktor innen de fleste samfunnssektorer. Med stadig mer komplekse systemer økes avhengigheten - og sårbarheten. Informasjonssamfunnet stiller strengere krav til rask tilgang til informasjon og til hyppig oppdatering. Dette gjelder også informasjonsformidling under kriser.

SAMFUNNSØKONOMISK UTVIKLING

Den samfunnsøkonomiske utviklingen preges av globalisering. Finanskrisen etter 2008 viser at selv sterke økonomier som den norske rammes hardt av svingninger i verdensøkonomien. Medlemskapet i EØS medfører fri flyt av varer, tjenester og arbeidskraft. En åpen økonomi medfører at det også er stadig flere produkter fra land utenom Europa på det norske markedet.

SIKKERHETSPOLITISK UTVIKLING

Det foreligger ingen direkte trussel mot rikets sikkerhet. Likevel fremstår de sikkerhetspolitiske forholdene som mer komplekse enn tidligere. Vi kan ikke utelukke at også Norge kan bli rammet av omfattende terrorhendelser.

POLITISK-ADMINISTRATIV UTVIKLING

Omorganisering av myndighetsansvar, deregulering, konkurranseutsetting og privatisering av offentlige tjenestetilbud gir gevinster og utfordringer, både for myndigheter, næringsliv og øvrige brukere.

DEMOGRAFISK UTVIKLING

Den demografiske utviklingen preges av endringer i bosettingsmønster, alderssammensetning og kultur. I sentrale områder øker det etniske og kulturelle mangfoldet, men vi ser konturen av økt segregering i noen storbyer. Norge har en økende andel eldre og stadig flere av dem ønsker å bo lengre i egen bolig. Dette har blant annet som konsekvens at et økende antall personer over 65 år omkommer i branner.

VERDIER OG LIVSSTIL

Stadig flere av oss søker nye og mer ekstreme aktiviteter på fritiden. Enkeltmennesker utsetter seg selv, og i noen tilfeller også redningsmannskap, for økt risiko.

Boligarealet per innbygger og investeringer i egen bolig har økt, noe som igjen bidrar til økende forsikringsutbetalinger etter branner og andre skader. Vi reiser mer, og tar imot et større antall turister enn tidligere.

DSBs TILNÆRMING

Det er mange ulike forhold som påvirker det totale risikobildet og danner bakteppet for DSBs arbeid med å oppfylle sitt samfunnsoppdrag. DSB skal være en pådriver i arbeidet med å forebygge ulykker, kriser og andre uønskede hendelser, samt arbeide for å sikre god beredskap og effektiv ulykkes- og krisehåndtering. DSB er på vegne av Justis- og politidepartementet fag- og tilsynsorgan på samfunnssikkerhetsområdet.

Det nasjonale samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet bygger på prinsippene om ansvar, nærhet og likhet. Den myndighet eller virksomhet som har det daglige ansvaret for en sektor, har også ansvar for å forebygge og håndtere uønskede hendelser innen sitt ansvarsområde.

Ved mange hendelser er det imidlertid behov for tverrsektorielt samarbeid, enten fordi hendelsen berører flere sektorer, eller fordi den har et omfang som gjør at den ikke kan håndteres av en enkelt myndighet eller virksomhet alene.

Arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap krever et nært samarbeid mellom ulike aktører så vel nasjonalt som internasjonalt. DSBs rolle som nasjonal samfunnssikkerhetsmyndighet krever at vi er føre var og setter søkelyset på potensielle farer, samt tar initiativ for å bedre samfunnets evne til å forebygge og håndtere disse.

Mål og strategier for 2009-2012 viser direktoratets prioriteringer i perioden og hvordan vi vil arbeide for å oppfylle disse. Dette forutsetter tett samarbeid med andre. Vår visjon om **et trygt og robust samfunn – der alle tar ansvar**, synliggjør det.

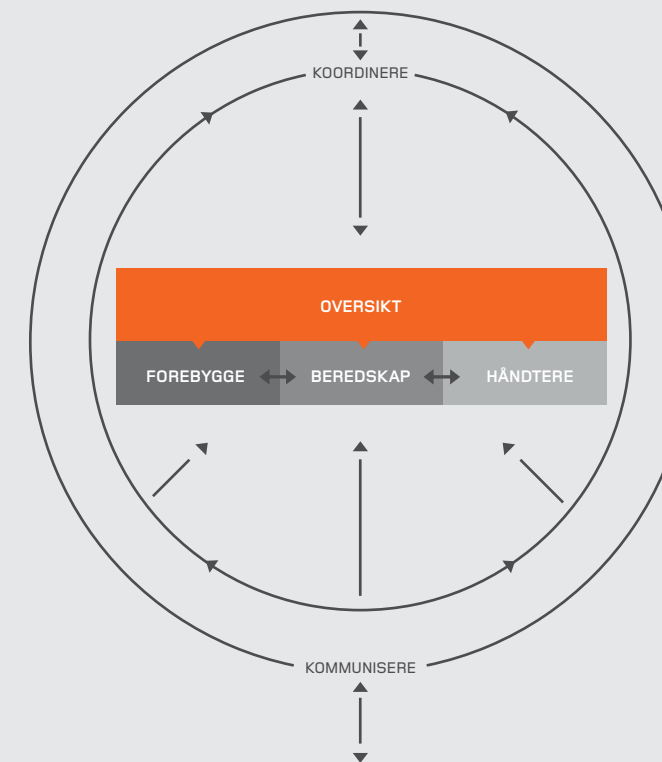
Jon A. Lea
Direktør

HVORDAN VI VIL ARBEIDE

Med basis i god oversikt over risiko- og sårbarhet i samfunnet skal DSB arbeide for at det drives et godt forebyggende arbeid, at samfunnet har adekvat beredskap for å møte uønskede hendelser og en god evne til å håndtere slike.

Dette forutsetter at vi er koordinerte med andre ansvarlige, og om nødvendig initierer koordinering. Videre at vi åpent og tydelig kommuniserer de utfordringene vi ser samtidig som vi evner å fange opp relevante signaler – at vi er lyttende. Vi skal ta opp, men ikke ta over.

HVORDAN DSB LØSER SITT SAMFUNNSOPPDRAG:

SAMARBEIDSPARTNERE/MÅLGRUPPER:

BEFOLKNING - MYNDIGHETER - NÆRINGS LIV - FORSKNING - FRIV.ORG - INTERNASJ.ORG

DSBs ROLLER

Innenfor et bredt saksområde har DSB en rekke roller. Direktoratets mål og strategier gjen-speiler vårt ansvar som nasjonal myndighet for samfunnssikkerhet.

DSB ER:

- **Pådriver, veileder og samordner** i arbeidet med forebyggende samfunnssikkerhet og kriseberedskap nasjonalt, regionalt og lokalt
- **Kapasitets- og bistandsleverandør** for å støtte overordnet myndighet og alle andre myndigheter ved større kriser og når det meldes om behov
- **Fagmyndighet** på områdene brann- og el-sikkerhet, håndtering av brannfarlig, eksplosjonsfarlig, trykksatt og reaksjonsfarlig stoff, landtransport av farlig gods og sikkerhet ved produkter og forbrukertjenester
- **Koordineringsmyndighet** i henhold til kgl.res av 24. juni 2005 for oppfølging av aktiviteter, objekter og virksomheter med potensial for store ulykker samt myndighetskoordinering etter storulykkeforskriften
- **Etatsstyrer** for Sivilforsvaret
- **Kompetansesenter** for kommunale brannvesen, sivilforsvarspersonell og tilbyder av samfunnssikkerhetsopplæring

VISJON

Et trygt og robust samfunn – der alle tar ansvar

VIRKSOMHETSIDÉ

DSB skal ha oversikt over risiko og sårbarhet i samfunnet. Vi skal være pådriver i arbeidet med å forebygge ulykker, kriser og andre uønskede hendelser. Vi skal sørge for god beredskap og effektiv ulykkes- og krisehåndtering.

HOVEDMÅL

- Sikkerhet og beredskap er godt ivaretatt i alle kritiske samfunnsfunksjoner
- Redusert risiko for tap av liv, helse, miljø og materielle verdier
- Styrket evne til å håndtere ulykker og kriser
- Godt internasjonalt samarbeid innen samfunnssikkerhet og beredskap

HOVEDSTRATEGIER

1. DSB skal systematisk identifisere og synliggjøre risiko, sårbarhet og beredskap i samfunnet
2. DSB skal tilstrebe at systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid legges til grunn i det forebyggende arbeidet
3. DSB skal styrke den nasjonale beredskapen og krisehåndteringsevnen
4. DSB skal lede og videreutvikle Sivilforsvaret som statlig forsterkningsressurs
5. DSB skal være en tydelig og ledende pådriver og samarbeidspart innen samfunnssikkerhet og beredskap
6. DSB skal ivareta norske interesser og forpliktelser på samfunnssikkerhetsområdet i internasjonale samarbeidsorganer, samt yte bistand internasjonalt ved katastrofer

DSB skal systematisk identifisere og synliggjøre risiko, sårbarhet og beredskap i samfunnet

- Etablere et nasjonalt risiko- trussel og sårbarhetsbilde som en felles ramme for utvikling av planleggingsgrunnlag for både forebyggende og beredskapsmessige tiltak, sentralt, regionalt og lokalt
- Skape arenaer for å tydeliggjøre ansvarsforhold og initiere tverrsektorielle tiltak – herunder samvirkeområder
- Bidra til å identifisere forutsetninger for robuste kritiske samfunnsfunksjoner
- Gjennomføre øvelser og tilsyn på sentralt og regionalt nivå
- Kartlegge og analysere risiko innen brann- og elsikkerhet, håndtering av farlige stoffer, landtransport av farlig gods og sikkerhet ved produkter og forbrukertjenester

DSB skal tilstrebe at systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid legges til grunn i det forebyggende arbeidet

- Arbeide for at myndigheter på alle nivå ivaretar samfunnssikkerhetshensyn i all planlegging
- Videreutvikle det systematiske arbeidet med samfunnssikkerhet som en integrert del av planlegging etter plan- og bygningsloven
- Videreutvikle det systematiske arbeidet med å redusere brannrisikoen, særlig for boliger
- Gjennom el-tilsyn bidra til en sikker og robust kraftforsyning
- Bidra til sikker drift av elektriske installasjoner
- Sikre en god oppgaveløsning innen forebyggende arbeid hos lokale myndigheter som brannvesen og Det lokale elektrisitets-tilsyn (DLE)
- Sikre at virksomheters håndtering av farlige stoffer og farlig gods er lovlig og forsvarlig
- Se til at produsenter, importører og forhandlere av produkter og tilbydere av forbrukertjenester ivaretar forbrukernes sikkerhet på en systematisk måte
- Styrke forbrukernes risikoforståelse knyttet til produkter og forbrukertjenester
- Sørge for et hensiktsmessig regelverk

DSB skal styrke den nasjonale kriseberedskapsen og håndteringsevnen

- Planlegge og gjennomføre øvelser, utvikle nasjonalt planverk og veiledere
- Sikre systematisk læring basert på hendelser, tilsyn og øvelser
- Styrke kompetansen innen samfunnssikkerhet og beredskap sentralt, regionalt og lokalt
- Bidra til at brannvesenet har riktig kompetanse og er riktig dimensjonert
- Bidra til å utvikle og implementere nytt digitalt kommunikasjons-system for nødetatene
- Bidra til å etablere og videreutvikle særskilte beredskaps-ordninger og støttesystemer, herunder utvikle innsats-ledelsessystem for brannvesenet og Sivilforsvaret for å styrke redningsberedskapsen
- Styrke kunnskapen om håndtering av farlige stoffer og farlig gods
- Bidra til god egenberedskap i industrien gjennom samarbeid med blant annet Næringslivets Sikkerhetsorganisasjon (NSO)
- Utvikle systemer for god kommunikasjon mellom myndigheter, og mellom myndigheter og befolkning under kriser
- Bidra med kapasiteter som forsterkning til nødetatene og andre myndigheter ved behov

DSB skal lede og videre- utvikle Sivilforsvaret som statlig forsterknings- ressurs

- Sørge for at Sivilforsvarets operative styrker har relevant kompetanse, nødvendig materiell og er hensiktsmessig organisert
- Styrke samvirket og samarbeidet mellom Sivilforsvaret, nødetatene, Fylkesmannen og kommunene generelt
- Følge opp beskyttelsestiltakene, befolkningsvarsling og tilfluktsrom
- Tilpasse skolevirksomheten til opplæringsbehovene i Sivilforsvaret

DSB skal være en tydelig og ledende pådriver og samarbeidspart innen samfunnssikkerhet og beredskap

- Understøtte Justis- og politidepartementets samordningsrolle
- Ta initiativ til samarbeid på tvers av ulike samfunnssektorer for å identifisere gråsoner og avklare ansvarsforhold
- Koordinere og samarbeide med andre aktører innen forebyggende samfunnssikkerhetsarbeid
- Medvirke til at Fylkesmannen blir en tydelig aktør innenfor sikkerhets- og beredskapsarbeidet regionalt og lokalt
- Sikre en enhetlig og helhetlig forvaltning av myndighetenes oppfølging av systematisk HMS- og sikringsarbeid knyttet til storulykkeforskriften, transport av farlig gods og samvirkeområdet farlige stoffer

DSB skal ivareta norske interesser og forpliktelser på samfunnssikkerhetsområdet i internasjonale samarbeidsorganer, samt yte bistand internasjonalt ved katastrofer

- Ivareta norske interesser innenfor samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet i NATO, EU og FN og andre relevante organisasjoner
- Forvalte den nasjonale kontaktpunktfunksjonen for EU og NATO på det sivile beredskapsområdet
- Ivareta norske interesser i regelverksutviklingen knyttet til produkt- og elsikkerhet, transport av farlig gods og håndtering av farlige stoffer i FN, EU, OECD, OPCW (den internasjonale kjemivåpenkonvensjonen) og andre relevante organisasjoner
- Bidra til faglig utvikling av redningstjenesten generelt og brannvesen og Sivilforsvaret, spesielt gjennom deltagelse i internasjonale samarbeidsfora
- Sørge for at DSB har god og operativ beredskap for internasjonal humanitær innsats og katastrofebistand

**EGEN
VIRKSOMHET**

DSBs samfunnsoppdrag og oppgaver stiller krav til at vi er i stand til å forstå et samfunn i forandring, har høy faglig kompetanse og evne til nytenkning

Følgende mål er satt for egen organisasjon:

- Medarbeidere med relevant kompetanse og høy faglig dyktighet innen samfunnssikkerhet
- En foregangsetat på HMS-området

DSB skal:

- Systematisk vedlikeholde, videreutvikle og rekruttere kompetanse
- Vektlegge kompetanse både innen samfunnssikkerhetsområdet og innen stabs- og støttefunksjoner
- Sikre at medarbeidere har et meningsfullt jobbinnhold og trives på arbeidsplassen
- Ha ledere som tar ansvar for og tilrettelegger for systematisk HMS-arbeid
- Ivareta medarbeidernes og tjenestepliktinges sikkerhet og helse
- Ha oversikt over hvordan vi påvirker ytre miljø og gjennom forebyggende arbeid bidra til å redusere negative virkninger på miljøet

Følgende mål er satt for egen organisasjon:

- En åpen kultur som preges av felles verdier, tverrfaglighet og samarbeid

DSB skal:

- Ha ledere og medarbeidere som har et bevisst forhold til virksomhetens strategi, verdier, etiske retningslinjer og lederskapsprinsipper
- Ha en åpen og tydelig internkommunikasjon
- Legge til rette for samarbeid på tvers gjennom felles arenaer, organisering av arbeidet m.v.
- Tilstrebe fleksibilitet for å ivareta både medarbeidernes og virksomhetens interesser
- Ha ledere og medarbeidere som bidrar inn i et sosialt fellesskap
- Vektlegge resultater og samfunnsnytte
- Ha helhetlig virksomhetsstyring, gode beslutningsprosesser og effektiv ressursbruk
- Ta i bruk ny teknologi og varierte arbeidsformer
- Vektlegge rask tilgang på riktig informasjon basert på sikre, stabile og effektive systemer
- Ha evne til omstilling hos ledere og medarbeidere

- En velfungerende, fleksibel og effektiv organisasjon

HJEMLER OG ARBEIDS- OMRÅDER

Viktige lover for DSBs arbeid:

- Lov om vern mot brann, eksplosjoner og ulykker med farlige stoffer og om brannvesenets redningsoppgaver
- Lov om tilsyn med elektriske anlegg og elektrisk utstyr
- Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester
- Lov om Sivilforsvaret
- Plan- og bygningsloven

Andre relevante hjemler for DSBs arbeid:

- Kongelig Resolusjon av 3. november 2000 om innføring av internkontroll og systemrettet tilsyn med det sivile beredskapsarbeidet i departementene
- Kongelig Resolusjon av 24. juni 2005 om DSBs generelle koordineringsansvar og ansvaret for koordinering av tilsyn med aktiviteter, objekter og virksomheter med potensial for store ulykker
- Forskrift om tiltak for å forebygge og begrense konsekvensene av storulykker i virksomheter der farlige kjemikalier forekommer (storulykkeforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid (internkontrollforskriften)

Virkemidler:

- Regelverk
- Analyser og utredning
- Tilsyn og veiledning
- Informasjon og samfunnskontakt
- Øvelser og opplæring
- Planverk
- Samarbeid og relasjoner

Viktige arbeidsområder:

- Understøtte Justis- og politi departementets koordineringsrolle
- Etatsstyring av Fylkesmannen på samfunnssikkerhetsområdet
- Risiko- og sårbarhetsanalyser
- Arealplanlegging og samfunnsikkerhet
- Geografiske informasjonssystemer i samfunnsplanleggingen
- Tilrettelegge for nasjonal kriseberedskap
- Kommunal og regional kriseberedskap
- Brann- og redningsberedskap
- Sivilforsvar
- Brannforebygging
- Elsikkerhet
- Forvaltning av storulykeforskriften
- Farlige stoffer og transport av farlig gods
- Produktsikkerhet og trygge forbrukertjenester
- Internasjonalt arbeid

